

REDACTIUNEA.
 Administrația și Tipografia
 Gov. piața mare nr. 33
 TELEFON Nr. 226.
 Orisori ucrancate nu se
 primesc.
 Anuscripte nu se recituit.
 Inscrute
 se primesc la Administrația
 Brașov și la următoarele
 BIROURI de ANUNȚURI:
 la Viena la M. Duker Nachf.,
 Str. Augusteide & Eberle Lo-
 ser, Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik, Nachf., Anton Oppelk.
 în Budapesta la A. V. Gölber-
 ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
 opold (VII Erzsebet-körsut).
 Prețul inserțiilor: o serie
 armonioasă pe o coloană 10 bani
 pentru o publicare. Publicări
 mai dese după tariful și învo-
 ială. — RECLAME pe pagina
 1-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXI.

GAZETA apare în fiecare zi
 ANUNȚURI pentru ANȘIC-Ungaria:
 Pe un an 24 cor., pe șase
 luni 20 tr., pe trei luni 8 cor.
 M-ri de Duminică 4 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 M-ri de Duminică 8 fr. pe an.
 Se prenumără la toate ofi-
 cile poștale din țară și din
 țară și la d-nii colectori.
 ANUNȚURILE pentru BRAȘOV:
 Administrația, Piața mare
 lângă Inului Nr. 80, etajul
 I. Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dănușul acasă: Pe un an 24
 cor., pe șase luni 12 cor., pe
 trei luni 6 cor. — Un esem-
 plar 10 bani. — Acte abon-
 nentiale, cât și inserțiunile
 într-o a se plăti înainte.

Nr. 84.

Brașov, Duminică 13 (26) Aprilie

1908.

Din cauza sfințelor sărbători ale Paștilor,
 zori nu va apare până Miercuri sara.

Cum a fost și cum ar trebui să fie.

Brașov, 12 Aprilie v.

Era odată un timp — și era un timp foarte aproape de noi, când, după arborarea steagului solidarității naționale, Românii eram ceva, ori redeam, că suntem ceva: un partid cu un comitet diriguitor sprijinit de toată suflarea românească de bunămintă. Eram ori ne simțiam tari, întrucât fiecare era puitat de gândul că se supune cu abnegare marelui principiu al solidarității tuturor Românilor din acest stat, proclamat de conferința națională dela 1881. Era o vădită putere morală, care ne stăpâna pe toți, pe care o simțiam că ne răsfește cu sine, fără ca noi să ne putem da sama de toată geneza ei. Convingerea era generală într-o privință și neîndoioasă, că odată cuțitul ajuns la os, nu ne puteam impune și nu putea fi pentru noi scăpare decât numai în cea mai strânsă unire a forțelor noastre naționale. Aceasta stare înălțată sufletească a tuturor fililor deștepți și luminați ai poporului nostru, la cari s'au alăturat cu dragoste și țărâniea noastră, a creat un curent fericit, care, pentru întâia-ori dela 1867 incoace, a insuflat un adevărat respect și a deșteptat îngrijire în tabăra adversarilor neamului nostru. Solidaritatea Românilor din Transilvania și Ungaria, protestarea lor energică în contra stărilor supritoare, și mai cu samă împrejurarea, că noi toți Românii reprezentam unul și același partid național, afară de care nu mai exista altul, au atras și atențiunea străinătății asupra noastră. Pasivitatea Românilor din Ungaria n'o înțelegeau, fiindcă nu cu-

noșteau împrejurările cu totul anormale, zise constituționale, la noi. Nu știau, și nu știu până în ziua de azi, că cetățeanul de naționalitate română din Ungaria nu se poate bucura, sub regimul existent nici măcar de libertatea sa individuală, necum de drepturi și libertăți ca neam și ca popor cu libertate și dezvoltare de cultură deosebită.

S'a dus vestea, și firește că biroul de presă al guvernelor ungarești a făcut tot posibilul să se ducă, că Românii din Transilvania și Ungaria sunt intransigenți și scoșul final al activității lor ar fi de a se rupe de Ungaria. Pentru diplomați intransigenți în sine mirosă ceva a praf de pușcă. Și așa s'a întâmplat, că în același timp, când diplomația triplei alianțe găsea de cuviință a e-nunța prin organele ei, mai mult ori mai puțin acreditate, că este un interes suprem al triplei alianțe, ca în Ungaria să înceteze cât mai curând neînțelegerile dintre diferitele naționalități, în același timp, zicem, aceiași diplomați să lăsară să fie îndemnați de direcțiunea, ce o da pe atunci Împăratul împreună cu sfințicul său ungar Tisza Coloman în politica esteroară a monarhiei, de a sări să stângă focul, ce, după afirmările Maghiarilor, amenința din partea pasivității Românilor. Și s'au aflat în adăvr nu numai la Budapesta, la Viena și la Berlin, ci chiar și la București diplomați și bărbați de stat, cari au sărit să stângă acel foc presupus. Din momentul acesta asupra solidarității noastre apăsau cu greutate de plumb sfaturile, ce ni-se dădeau azi dela Budapesta, mâne dela Viena și altădată dela București. Se părea într-un timp, că numai dela Români atârna, ca să se restabilească pacea între popoarele din Ungaria și

să fie asigurate interesele triplei alianțe pentru orice eventualitate.

Erau destul de cuminți amintiții oameni de stat, ca să vadă că răul izvora din intoleranța și nedreptățirea, de care aveau și au să sufere naționalitățile din partea guvernărilor unguri. Dar aceștia jucan rol de frunte în alianță și așa s'a croit formula, după care Românii și cu celelalte naționalități n'aveau decât să aleagă pentru dieta din Pesta și să intre în dietă cât mai mulți, ca să înceapă odată balăbăneala pe teren parlamentar, din care să iasă apoi vr'odată, dacă va eși, o înțelegere.

În cât pentru Berlin, cercurile oficiale germane au urmărit totdeauna politica bismarkiană bine definită în cunoscuta notă a sa dela 1883, adresată consulului general al Germaniei în Budapesta, și atât de fatală pentru noi Românii. Lozinca era să-i vadă odată adunați la un loc, pe deputații din sânul tuturor popoarelor nemaghiare. De libertate națională, de drept de limbă și de alte lucruri de acestea cine se va neodihni în cancelariile dela Berlin și Viena? Să fie numai asigurat eventualul succes al marelui plan de mobilizare; ministrul de războiu comun Schönaich e chiar de părere, că acesta se poate ajunge mai ușor cu limba de regiment ungurească, decât cu diferite limbi de regiment.

Am ajuns să fim priviți ca un plutură pentru tunurile triplei alianțe fără de nici o recompensă în altă privință. Vom ajunge încă și mai rău, dacă vom umbla tot numai după sfaturile altora, cari nu în interesul nostru, ci în interesul lor ne sfătuesc, și ne sfătuesc nu cum cer interesele noastre de viață naționale și după cum dorim noi să ne croim soartea. Ni se va obiecta, că în politică trebuie să se țină seamă de ceea ce e posibil. Bine,

dar a se sinucide nu-i este iertat unui popor, chiar și când ar sta față cu imposibilul!

Să nu se crează cumva, că am voi să pledăm aici pentru pasivitate. Aceasta problemă lăsam să-o deslege acei deputați naționaliști, cari au declarat în dietă, că în cele din urmă se vor vedea constrânși a recurge iarăși la arma „ruginită” a pasivității. Voim să arătăm numai, că pe acele cercuri „bine informate” și „hotărâtoare”, cari par a constitui azi preocupările celor mai mulți politicieni ai noștri, mai ales a celor din generațiunea mai tânără, nu le doare nici pe departe de asigurarea existenței noastre naționale, — nici chiar de o împăcare sinceră între noi și Maghiari, ci țințesc numai la un *modus vivendi*, care să potolească amărăciunea în țara ungurească până ce matadorii triplei alianțe își vor face trebșoarele.

Veți întreba, ce are aceasta de a face cu spiritul înălțat de solidaritate, ce ne cuprinsese odată cu o putere atât de fascinătoare? Ce să aibă? Nu vedeți, că de când nu mai este cum a fost, au eșit din vizuinele lor, unde erau ascunse până acum de lumina soarelui, toate bidigăniile, cari umblă să facă „pentru poporul român” politică, fiecare ascultând de șaptele celor ce stau la spatele lui, folosindu-i ca unelte, dar nici unul din ei nu vrea să audă de o politică deamună, curagioasă pentru națiunea română și pentru drepturile ei!

Cu apunerea razelor solidarității, la cari ne încălziam, și-a pierdut și direcțiunea noastră independența și autoritatea ei morală de mai înainte înaintea poporului, autoritate, care făcea ca niște soboli, ca de pildă cei dela Caransebeș, să nici nu cuteze a ieși măcar de sub pământ de frica și și de groaza urgiei poporului.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Zori de zi.

Zori de zi, la cari smerit
 Gândul orbului se 'ndreaptă;
 Tainic, dulce răsărit
 Ce sârmanu-i ochiu așteaptă
 Crud de noapte stăpânit,

Vouă, ce de-atâtea ori
 Indrumat-ați spre lumină
 Pașii mei rătăcitori,
 Vouă sufletu-mi se 'nehină
 Și se pleacă, sfințe zori.

Căci în vremi de trudă, când
 De pe ochi pierindu mi somnul,
 Pe-asternut zăceam plângând
 Șal meu suflet dela Domnul
 Se 'ntorcea pierdut și 'nfrânt,

Voi, văzând că rătăcesc,
 Dăruiți-mi-ați credință,
 Să înnalț și să slăvesc
 În amar și suferință
 Voia Tatălui Ceresc.

Luminatu m'ați a ști,
 Căici viața nu se curmă
 Și că voi vă veți ivi
 După noaptea cea din urmă
 Mult mai mândre, zori de zi!

Ecaterina Pitiș.

Paștile.

— Șire învrăstăte cu versuri adevărate
 și apocrife, tescuite cu astronomie și
 matematică. —

E sărbătoare pe câmpie și 'n suflato
 le sărbătoare,
 Invie firele de iarbă sub ploaia razelor
 le sărbătoare,
 Sunt Paștile cele frumoase și 'n fire
 de soare
 [zvonal lor străbate,
 Clopotnița-și îndoie spornic încheie-
 turile uscate.
 Arama strigă când se sbate măiastra
 [clopotului limbă...
 (Goga).

Iată sărbătoarea mult aleasă a sufletului și a fireii Creștinii pătrunși de focul credinței își înviorază sufletele amărâte cu speranța reînvierii, cu învingerea vieții asupra morții. Deasemenea și firea îmbracă haină de sărbătoare. Mugurii se desfac, florile îmbobocesc, arborei își împânzesc vâlul de verde mângăitor, de flori parfumate. Paserile gureșe se gălăvesc prin garduri; ciocârlița întimpină cu cântece de laudă ivirea măiestrosului Soare, în zorile zilei.

Dar nu voiu să continuu pe coarda aceasta. Ci voiu să discut pe coarda sotelilor: cum se statorese înainte Paștile și sărbătorile atârătoare de ele, cum se statorește calendarul lor și cum se aduc în legătură cu fazele Lunei.

Paștile evreiești cad la dată fixă, în 15 a lunii Nissan. Această dată coincide până la o zi sau două cu luna plină, ce urmează după echinocțiul de primăvară. Israelii cred, că prin măsura aceasta se conformează spiritului, dacă nu literei, prescripțiilor adresate lui Moise de însuși Domnul: „Și Iehova va grăi către Moise și către Aron în pământul Egiptului, zicând: Această lună va fi vouă începutul lunilor; ea va fi vouă întâia dintre lunile anului”.

„Spuneți la toată comunitatea Israel zicând: În ziua a zecea a acestei luni fiecare din ei să ia câte un miel după casele părinților, câte un miel de casă!”

„În întâia lună, în a patrusprezecea zi a lunii dintâia de cu seară începând, veți mânca azime până la ziua douăzeci și-una ale acestei luni, seara. Șapte zile dospit să nu se afle în casele voastre; că tot cel ce va mânca dospit, stărpi-se-va sufletul acela din comunitatea lui Israel, fie acela străin sau moșten. Nimica dospit să nu mâncați, ci în toate locuințele voastre să mâncați azime”.

(Exod. XII, 1-3; 18-20.)

Și

„În luna întâia, în patrusprezece ale acelei luni, despre seară, pasca lui Iehova este. Și în ziua a cincisprezecea a acestei luni este sărbătoarea azimelor, consacrată lui Iehova; șapte zile să mâncați azime. În ziua întâia va fi zisântă, nici un lucru de serv să nu faceți într'insă. Și să aduceți sacrificiu cu foc lui Iehova în șapte

zile; a șaptea zi este zi sfântă; nici un lucru de serv să nu faceți”.

(Levit, XXIII, 5-8.)

Din când în când se poate nimeri ca 15 Nissan să preceadă echinocțiul, după cum luna complementară, Weadar, destinată să aducă anotimpurile la potrivială, este intercalată la intervale regulate sau ba. Ceeace atârna de locul anului în ciclul de 19 ani al lui Meton. (Anii visecți sau embolismici ai Evreilor sunt 3, 6, 8, 11, 14, 17 și 19 din seria lui Meton).

Paștile la Catolici și Ortodoxi. Spiritul legislațiunii creștine este de a fixă Paștile pe prima Duminică, următoare lunii pline după începutul primăverii. Deci această sărbătoare nu poate cădea mai îngrabă de 22 Martie, nici mai târziu de 25 Aprilie. După credința poporului, Jidovul, care a răstignit pe Iisus Hristos, a fost blăstămat să nu moară până la sfârșitul lumii, iar acest sfârșit să se întâmple numai dacă vor cădea Paștile în luna Maiu. Se înțelege, că Jidovul a îmbătrânit rău. Abia își ridică pleoapele cu cărlige, ca să vadă câte ceva și se tot roagă: „Paști în Maiu, Paști în Maiu”. Inzădar, căci precum am văzut, Paștile variază numai între 22 Martie și 25 Aprilie (stil vechiu), fiindcă astfel e cursul Lunei. În aceste zile, neapărat trebuie să fie lună plină.

Ce se întâmplă însă, când echinocțiul de primăvară și luna plină cad aproape deodată, în noaptea de Sămbătă spre Duminică?

Ardealul! Fregătesc revoluție țărăneasă și în Ardeal! — aceștia erau titlurile umflați ai rapoartelor și mai umflați, care concludau la fel, că șefii mișcării revoluționare sunt: Dr. Ales. Vajda, Dr. Dăianu și Dr. Amos Frâncu l..

În același timp un fruntaș român din Cluj colportă vorba, că Dr. Frâncu ar fi primit sume mari de bani pentru a-l împărți tinerimei ca să conducă campania de protestare — însă îi reține pentru sine. Se știe că din acel prilej mai mulți tineri universitari din Cluj au fost deținuți de gendarmi într'un sat, și unii au fost eliminați chiar dela universitate.

Dr. Frâncu simțind ticluirea aceasta, a dosmințit — cum se știe — ca și protopopul Dăianu, raportul despre »revoluție« al ziarului Nap... Și iată se vede acum, ce intrigă blăstămată era pregătită împotriva lor!

S.—r.

ȘTIRILE ZILEI.

— 12 Aprilie.

Adausul de Paști pe care îl alăturăm la n-rul nostru de astăzi conține următoarele lucrări originale de ale colaboratorilor noștri: »Conștiința« de preotul Gavril Dunca, »Din țara cu vecinică iarnă« poezie de Nicolae Brătian, »Fragmente« de I. Agârbiceanu, »Paștile în Ierusalim pe timpul lui Ius Christos« de st. i., »Un păcat« de Romulus Cioflec, »Codrul și Românul. Românul și păchura« de P. M. Codrul, apoi »Modul sărbătorii Paștilor în biserică veche creștină« și glume.

Corul mixt al bisericii Sf. Nicolae va cânta prima și a doua zi de Paști în biserică Sf. Nicolae din Scheiul Brașovului, liturghia cea nouă a d-lui prof. G. Dima. Această liturghie de o rară frumusețe n'a mai fost executată nicăieri și se cântă pentru prima oară aici în Brașov sub conducerea distinsului ei compozitor. Inceputul liturghiei în ambele zile la oarele 9 a. m.

De la curtea regală română. Principesa și principesa României vor pleca luni dimineața cu expresul de Berlin la Petersburg, pentru a asista la căsătoria Principelui Suediei cu marea ducesă Maria Pavlovna.

Cețim în »V. N. : Unele ziare au afirmat că M. S. Regele va pleca în curând în străinătate. Știrea nu e exactă. M. S. Regele nu va pleca în anul acesta în străinătate și nu va părăsi capitala decât pentru a lua reședința de vară la Sinaia.

Pentru masa studenților români din Brașov. Doamna văduvă Zoe Damian nasc. Ciurcu, cu ocazia aniversării dureroase (11 April v.) a morții neuitatului ei soț: Simion Damian, fost avocat în Brașov, donează 50 coroane la »Fondul Simion Damian« pentru masa studenților români din Brașov.

Primească generoasa donatoare celor mai călduroase mulțămite, iar pe răposatul să-l odihnească Domnul în pace. — Direcțiunea școalelor medii gr. or. român din Brașov.

Formula pentru calcularea zilei Paștilor evrești — nu ne importă. Dar iată cea pentru calcularea Paștilor catolice și ortodoxe.

1° Împărțim numărul anului cu 19. Restul îl însemnăm cu a.
2° Împărțim numărul anului cu 4. Restul îl însemnăm cu b.
3° Împărțim numărul anului cu 7. Restul îl notăm cu c.

Pentru calendarul gregorian:
dela anul 1593 la 1699, m = 22
" " 1700 " 1899, m = 23
" " 1900 " 2199, m = 24
" " 2200 " 2299, m = 25
și
" " 1583 la 1699, n = 2
" " 1700 " 1799, n = 3
" " 1800 " 1899, n = 4
" " 1900 " 1999, n = 5
" " 2000 " 2099, n = 6
Pentru calendarul julian:
m = 15, iar
n = 6.

Acum
m + 19 a = γ 4. Restul = d
n + 28 b + 4 c + 6 d = γ 5. " = e
Având toate acestea, suma
22 + d + e = ziua din Martie
d + e - 9 = " " Aprilie
în care vor cădea Paștile.
1° E de însemnat, că aflând prin calcul 26 Aprilie. Paștile vor cădea în 19 a aceleiași luni.

Dr. Lascu — la închisoare. O mare duioșie ne cuprinde la vestea ce ne vine din Vaș, că tânărul și vigurosul luptător naționalist din Bihor, Dr. Lascu, și-a început Marți, în săptămâna Patimilor, pedeapsa de 6 luni temniță de stat. Dacă știrea aceasta ne înduioșează, avem cel puțin mângâierea, că săptămâna trecută l'au putut saluta pe Dr. Lascu în mijlocul nostru în Brașov, sănătos și neînfrânt în ajunul plecării sale la închisoare. Din depărtare îi dorim un »Christos a înviat!« și să-l vedem iarăși sănătos în mijlocul luptei pentru drepturile sfinte ale neamului!

Necrolog. Mercuri în 22 l. c. a înecat din viață în Gherla văduva Paraschiva Câmpian, după grele suferințe în etate de 58 ani. Inmormântarea a avut loc ieri, Vineri, în cimiterul român gr. cat. din Gherla.

Odihnească în pace!

La Teatrul Național din București s'au luat următoarele măsuri în ceea ce privește reprezentațiile trupelor străine pe prima scenă română. Aceste reprezentații nu vor putea alterna cu reprezentațiile românești; ele vor trebui date de preferință înainte de deschiderea stagiunii sau în timpul perioadei celei mai puțin importante din sezon, adică dela 25 Septembrie la 15 Octombrie sau în timpul lunilor Februarie și Martie. Comitetul teatral a mai decis ca orice trupă străină să plătească înainte de deschiderea stagiunii câte 1000 lei de fiecare reprezentație, 1800 lei în perioada dela 25 Septembrie la 15 Octombrie și în timpul lunilor Februarie și Martie, iar pentru fiecare reprezentație dată în plin sezon câte 2500 lei.

Ministerul cultelor a pus la dispoziția direcției generale a teatrelor 3500 lei, pentru a mări fondul premiilor acordate celei mai bune scrieri dramatice originale. Astfel cu începerea dela 1 Aprilie 1910, Teatrul Național va avea de distribuit trei premii, din cari unul de 4000 lei, unul de 2000 lei și un al treilea de 1000 lei.

Societatea de lectură de la Institutul pedagogic-teologic din Arad invită la ședința publică, care se va ține în Dumineca Tomii, 20 April st. v. (3 Maiu st. n.) în sala festivă a institutului cu următorul program:

Hristos a înviat, cor bărb. Cuvânt de deschidere, de P. Tucra, pres. soc. teol. curs. III. Rolul preotului în viața poporului român, diser. de N. Codrean teol. curs III. »Dorul«, de T. Lugojan, cor bărb. »De ducă«, de T. Lugojan. Ucigașul fără voie, de Alexandrescu, decl. de V. Popovici, teol. curs. II. Școala în bătrâni și acum, dis. de V. Sabo, ped. curs IV. »Cântec de logodnă«, din opera »Lohengrin«, de R. Wagner, cor bărb. Electorale, de I. Negruzzi, decl. de N. I. Suci, teol. curs. III. »In natură«, de Costescu, cor bărb. »Primăvara«, de Costescu, cor. bărb.

Moartea generalului Linevici. Generalul Linevici, care după îmbolnăvirea generalului Kuropatkin fusese însărcinat cu comanda trupelor în Manciuria, a înecat din viață Joi seara în Petersburg. El a fost operat de două-ori.

Primul congres al femeilor italiene s'a deschis Joi în Capitoliul din Roma în asistența Reginei, a miniștrilor, a autorităților publice și a unui mare număr de congrese italiene, franceze, elvețiene și germane.

Inundări în Rusia. Știri din Petersburg anunță mari inundări în unele părți ale orașelor Mohilew, Tula și Mihailowka. La Moscova părțile mai joase ale orașului sunt inundate.

Un explorator german în București. Joi dimineața a sosit în București cu automobilul exploratorul Rudolf Zöbel, care a plecat din Frankfurt pe Main spre India. Exploratorul german are de scop să găsească vechiul drum pe uscat spre India zis »drumul lui Alexandru cel mare«.

Moartea contelui Șuwalow. Contele Paul Șuwalow, un distins diplomat și ofițer rus, a murit zilele trecute la Ialta (Rusia) în vârstă de 78 de ani. Șuwalow a luat parte la campania din 1849, în Ungaria, ca ofițer în garda imperială; apoi s'a distins în războiul Crimeei, în urma căruia a fost numit adjutant al Țarului. După ce a luat parte activă la înăbușirea revoluției poloneze din 1863, a fost numit comandant al regimentului de gardă Semenow. Ca șef al statului major al marelui duce Nicolae Nicolaevici și ca comandant al diviziei a II-a a gardei a luptat vitejește în războiul dela 1877—78. Decorat cu cele mai înalte decorații Șuwalow a fost numit în 1885 ambasador la Berlin. La 1894 Țarul Nicolae Pașă a numit guvernator general în Polonia, de unde s'a retras în 1896 din cauză de boală.

Reuniunea română de cântări din Sebeșul-săsesc invită la concertul ce-l va da Joi în 30 Aprilie 1908 st. n. — cu ocaziunea ținerii conferențelor învățătoresți și a sinodului protoprezbiterial — în sala cea mare dela hotelul »La leul de aur« din loc cu următorul program: Imnosul Paștilor de Flechtenmacher cor mixt. Imn școlar de A. Podoleanu, cor mixt. Jalea orfanului de D. G. Kiriac, cor mixt. Bagă doamna luna'n nor de T. Popovici cor mixt cu solo. Răsunețul Ardealului de I. Vidu, cor mixt cu solo. Toate oile se duc ** cor mixt. Să cântăm azi în cor de Haydn cor mixt. Brăul popilor de G. Muzicescu, cor mixt. Morariul de D. G. Kiriac, cor mixt. După concert armează dans.

Expozițiunea reuniunii rom. cat. a altarului din Brașov este deschisă zilnic de la orele 9—1 a. m. și 3—5 p. m. Intrarea 40 bani. Atragem atențiunea asupra obiectelor expuse (odăjdii, etc.), cari sunt de o frumusețe rară și artistică lucrate.

Indepărtarea marelui duce Nicolaevici Din Petersburg se anunță, că marelui duce Nicolae Nicolaevici a plecat în mod subit în Crimeea și Caucaz. Călătoria aceasta, care a fost decisă într'un consiliu prezidat de Țar, e învâlită în mare mister. S'au luat întinse măsuri pentru paza persoanei sale. Scopul acestei vizite se zice că ar fi ca marelui duce să inspecteze trupele rusești din Caucaz. În realitate pare că această călătorie ar fi în legătură cu situația încordată dintre Rusia și Persia. Pe de altă

1909	1	5	15	6
1910	2	6	4	25
1911	3	0	23	14
1912	0	1	12	3
1913	1	2	1	22
1814	14	2	3	20

Ș a. m. d.

Exemplu. Data Paștilor în 1914?

a) Calendarul julian:
6 + 4 + 12 + 68 = 88 = 12. Rest 4 = e
sau 11 + 4 - 9 = 15 - 9 = 6 Apr. v. = 19 Apr. u.
b) Calendarul gregorian:
5 + 4 + 12 + 120 = 141 = 20. Rest 1 = e
sau 20 + 1 - 9 = 21 - 9 = 12

Răspuns. În 1914

Paștile catolice vor fi în 12 Apr. n.
" răsăritene " " 18 " "

În »Anuarul Biroului de Longitudini« din Paris, ni-se dă o tablă pascală, întemeiată pe numărul de aur și litera Duminecei.

Rostul acesteia nu se poate lămuri, înainte de a înțelege pe deplin numărul de aur și litera Duminecei. — Cu altă ocaziune voi desluși și aceste întrebări, împreună cu alte semne din calendare, căci astfel toate acestea se moștănesc din an în an, ca niște hieroglife, ce nu le mai înțeleg nici scriitorii de calendare, necum editori.

Geoagiu, 16 Aprilie 1908

Gavr. Todlea.

parte se susține că marelui duce a fost îndepărtat din Petersburg din cauza unui incident pe care l'a avut cu guvernatorul Moscovei, Herschelmann. Țarul ar fi decis îndepărtarea marelui duce ca o satisfacție pentru Herschelmann.

Din închisorile rusești. Comisia financiară a conziliului de stat s'a ocupat în ultima ședință cu chestiunea închisorilor, în cari situația a devenit intolerabilă. Închisorile sunt atât de pline de condamnați, încât mulți din cei cari trebuie să intre în închisoare, sunt nevoiți să aștepte până se va face loc și pentru dânșii. În anul 1905 numărul deținuților era de 85.000, în 1906 de 111.000 și în 1907 de 123.000. Șefii închisorilor au a plăti datorii de mai bine de un milion de ruble, de oarece în anul trecut nu au fost bani de ajuns pentru plata cumpărăturilor necesare.

Nobilimea polonă amenințată cu moartea. Ziarul »Nova Reforma« din Cracovia anunță, că în ultimul timp mai multe nobilități polone din Galiția primesc sentințe de moarte scrise în limba ruteană. Astfel Joi au primit asemenea sentințe: metropolitul romano-catolic Bilcevski, apoi rectorul universității din Lemberg, profesorul Dembinski, președintele clubului polonez, d-rul Glabinski, și alte 14 persoane bine cunoscute în toată țara. Poliția a făcut cercetări întinse, dar n'a putut descoperi nimic în ce privește sorgintea acestor sentințe.

Redeschiderea afacerii Moltke și Eulenburg. Din München se anunță că Harden a decis ca să ceară deschiderea unei noi acțiuni contra lui Eulenburg, pe motiv că e sperjur și să ridice din nou acuzațiunea contra lui Moltke, pe motiv că ei au material suficient pentru a dovedi acuzațiunile lor.

Mustața împăratului Wilhelm. Din Berlin se anunță că împăratul Wilhelm și-a schimbat portul mustații. El poartă mustața lungă și răsucită puțin la vârf. Împăratul s'a decis la această schimbare din cauză că și-a ars mustața cu un chibrit și a fost nevoit să-și taie partea cealaltă. Împăratului îi place această nouă formă de mustață și s'a fotografiat în diferite poziții.

Avis purtătorilor de mustață!

Intrebuințare multilaterală. Nici o doctorie de casă nu este așa de multe-ori întrebuințată ca spiritul și sarea lui Moll (Franzbrantvein). Prin fricțiuni alină durerile la reumatism de membre, întărește nervii și ca adaos la băi are bun efect. Sticla 1 cor. 90. Se trimite zilnic cu rambursă postală de farmacistul A. Moll c. și r. liferant de curte, Viena, Tuchlauben 9. În depozitele din provincie să se ceară expres preparatul lui Moll cu marca de scut și subscriere. — (6)

ULTIME ȘTIRI.

București, 25 Aprilie. Comisiunea însărcinată să negocieze încheierea unui nou tratat de comerț cu Austro-Ungaria trebuia să plece luni la Viena. În urma unor dispoziții nouă, data negocierilor a fost amânată.

Petersburg, 25 Aprilie. Telegrammele sosite dela granița persană sunt foarte neliniștitoare. În zilele din urmă au avut loc, la granița rusească, mai multe ciocniri sângeroase între trupele rusești și Perși. În aceste ciocniri au căzut 75 de oameni. Comunicația telegrafică cu Persia este cu totul întreruptă. Deasemenea este întreruptă comunicația comercială a caravanelor. În toate părțile curzii caută să distrugă firele telegrafice cari leagă Rusia de Persia. Un consiliu de război al statului major rusec, ținut în Tiflis, a decis că, dacă aceste atacuri se vor reînoi, atunci trupele rusești să treacă granița Persiei, deoarece guvernul persan s'a arătat incapabil de a restabili ordinea și a garanta menținerea păcii.

Lemberg, 25 Aprilie. Starea mamei lui Sicinski care se afla la spital, s'a îmbunătățit considerabil. Mama atentatorului Sicinski a început să mănânce. Ziarele anunță că jandarmeria din estul Galiției a fost întărită cu 120 persoane.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor respons.: Victor Branisco.

La tipografia și librăria A. Mureșianu
se află de vânzare următoarele:
Cărți literare apărute din ediția „Minerva, București.”

M. Petra-Petrescu. Ilie Marin, istori-
că pentru tinerime, localizată după
nemțește. 193 pag. . . . Prețul cor. 1.50

Vasilie Pop. „Domnița Viorica” ro-
man. Prețul 2 cor. (plus porto bani) 20

M. Salodeanu. „Floarea Oflită”, ro-
man. Prețul 2 cor. (plus porto bani) 20

Ștefan Iosif. „Credințe.” Poezii à cor. 1.50

Em. Gârleanu-Emilgar. „Bătrânii”,
schite din viața boerilor moldoveni 1.50

Eugeniu Bourceanu. „Povestiri din
copilărie”. Prețul à . . . cor. 1.50

Vasilie C. Osvadă. „Băncile populare
din România” cu un adaus infor-
mativ. Prețul 1 cor. (olus 5 b.
porto). 1.05

Ion Manolache-Holda. Fete, portrele
schite și nuvele, ediție I 316 pag.
Prețul Lei 1.50

Il. Chendi. „Fragmente”. Un sir de in-
teresante arăcolo (informațiuni lite-
rare), și sunt o continuare a volu-
melor „Preludii” și „Foiletone” scri-
se. 246 pag. Prețul Lei 2.50

M. Eminescu. Poesii postume”, ediție
nouă, 263 pag. cu note. Prețul e. 1.50

Vasilie C. Osvadă. „Legea Tovără-
șilor”. Prețul - 50 cor. (plus
porto 5 b.). -55

Anunț de licitație.

În 11 și 12 Mai st. n. 1908 se vor
vinde cu licitație obiectele ce sau
amanetat din 16 Ian. 1907 până in-
clusive 30 Martie 1907 și anume:
sub numărul 672-1907 până inclu-
sive cu Nr. 4330-1907, al căror
termin au expirat și nu s'au rescum-
părat.

Licitatia va avea loc in localul
Casii de zăoage, dela 8 oare până
la 11 oare a. m. și in cas de lipsă
dela 2 până la 4 oare p. m.

Obiectele, cari se vor vinde, sunt:
Giuvaericale, Ciasornice de aur și ar-
gint și alte scule de aramă, Cioave,
Cositor, flanele, haine bărbătești și fe-
meiesci, Cisme, Ghete și altele

Vânzarea se face in bani gata.
Rescumpărarea sau inoirea ama-
netelor se poate face numai cu o zi
înainte de licitație.

În ziua vânzării cu licitație nu
se permite nici într'un chip a pre-
lungi amanetarea.

Brassó, 18 Aprilie 1908.

(2-3). Oficiul cassei de amanetare din Brașov.

Puterea motrice cea mai sigură și perfectă:
Fabricat de rangul prim
Motoare pentru sorbirea gazelor
SAUGGAS-MOTORE

Intreținutate la încă-
lzirea cu Antracit,
Kocks, precum și
că bunii de lemn. Funcționarea
cea mai ieftină
și regulată.

Cea mai sigura Spese de funcționat
!!! GARANȚIE!!! ca 1-2 bani
de HP.

Permanent in deposit: **Motors de ulei**
și **Benzin. Locomobile și Garni-
turi de îmblății.**

— Condițiuni favorabile de stată. —
B. DÉNES, Motor-
specialist, **Budapest, V.,**
Lipót-körut 15.
Preț curent și devis gratis!
(34, 1-20).

La prea înalta poruncă a **Maiest. Sale Apost. c. și reg.**

XXVI. LOTERIE de Stat c. r.
pentru scopuri de binefaceri militare.

Loteria această unică în Austria legal concesionată conține **18.390**
câștiguri in bani gata in suma totală de **513.590 Cor.**

Câștigul **200.000 coróne bani gata.**
Trage-rea urmază irevocabil in 14 Maiu 1908. Un los costă 4 coróne.

Losuri se capată la secțiunile loteriilor de stat in Viena III Vordere Zollamts-
strasse 7. Colectanții de loterie, Trafic, la oficiile de dare, poste, telegraf și cai
ferate, zărafi etc. Planuri pentru cumpărători gratis.

Losurile se trimit franco.

Directia c. r. a loteriei
Secția loteriei de stat.

(1.07-10)

APĂ MINERALĂ PHONIX
DIN BUZIĂȘ

La suferințe de rinichi și beșică. Superióra oricărei ape minerale.
PLĂCUTĂ, PUȚIN ACRISORĂ. FĂRĂ FIER, CONȚINE MULT
ACID CARBONIC.

Cu deosebire apă de masă răcoritoare.
Recomandată de medici. Recomandată de medici.

Are efect excelent ca **apă de cură** la suferințe de rinichi, beșică,
catar cronic de rinichi, formațiuni de peatră și boala catarala de
secrețiune. — La cerere trimite prospecte Administrația isovoarelor:

Directia băilor MUSCHONG în Buziaș.

Cărți de rugăciuni.

Sonorul său frumos răsuna în tó-
rele plânso-cânturii la mormântul
Domnului nostru Isus Christos de Ue-
nescu. 24

**Carte de rugăciune de Calis-
trat Cora** sunt cu: Cor. 1.40, 1.60, 1.80,
2.40, 2.60, 7.—, 8.40.

Lauda lui Dumnezeu: costă
—90, —60, 1.80, 2.10, 2.65, 2.80,
3.10, 3.50.

Cheia Raiului costă: —75,
1.20, 1.40, 2.—, 3.50.

Versurile născerei Domnului
nostru Isus Christos, —12.

Visul Născătorii de D-zeu
—12.

Epistole a Domnului nostru
Isus Christos ce a trimis-o Dum-
neșdendin ceriu, —24

Cărți de rugăciuni întocmite de
protopresbiterul Calistrat **Coca**, cu
aprobarea Consistoriului Archiepisco-
pesc ortodox oriental din Cernăuți
cuprindând diferite rugăciuni: rugă-
ciunea de seră, cătră d-l nostru Isus
Christos, ingerul păzitor cântarea de
laudă pentru sânta Născătoare. Rugă-
ciunile in zilele de peste săptămână.
Liturgia de Duminecă. Acatistul bu-
nevestirii. Canóne. Rugăciuni de pre-
gătire pentru mărturisire. Rugăciunile
din săptămâna luminată. Rugăciunile
din ziua Născerei Domnului. Rugă-
ciuni de cuprins felurit etc.

Tóte aceste cărți sunt in diferite
legături de la cele mai simple până
la cele mai luxóse. Tóte însă sunt
fórté frumóse și elegante. Prețul lor
e felurit.

NOXIN

Cea mai bună
Cremă
de
Ghete

NOXIN

cu patent
CHEILE

Se capătă in toate prăvăliile mai mari
The „NOXIN“ Co.

Londra:
E C 57, Chiswell Street

Paris:
125, Rue Montmartre.

Wiena XVIII.:
Willy Weingartner
S mpey-Strasse 13
Sele fon 22149.

Budapesta, VI.:
Brüder Hochsinger.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fie-care cutiă este provădută cu marca de
apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll in contra greutăți-
lor celor mai ce bicóse la stomac și pântere, in contra cărcelilor și acreiei la stomac, con-
stipațiunei cronice, suferinței de float, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai
diferite bóle femeiesci a luat acest medicament de casă o răsuândire, ce cresce mereu de
mai multe decenii încóce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coróne 2— Falsificatiia se vor
ura ari-pe cale judecătóresca.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fie-care sticlă este provăzute cu marca
de scutire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este fórté bine cunos-
cută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (trotat), alină
durerile de gótdină și reumatism și a altor urmări de rēcéa. —
Prețul unei cutii originale plumbate cor. 1.90

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metódu cel mai nou, pentru cultivarea
rațională a pele-i, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucati cor. —40 h.
Cinci bucati cor. 1.80

Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin **Farmacistul A. MOLL** Wien, I. Tuchlauben 9
c. și reg. furnisor al curții imperiale

— Comande din provinciă se efectuează díluite prin rambursă post-álă —
La deposite se se cêră anumit preparatele provădute cu isălitura și marca de apă-
rare a lui A. MOLL.

Deposite in Brașov: la d-nii farmaciști **Ferd. Jekelius, Victor Roth** și en gros la
D. Eremias Nepoții

„Gazeta Transilvaniei” cu numărul à 10 fleri
se vinde la zaraful **Dumitru Pop**, la tutungeria de pe parcul
Rudolf și la **Eremias Nepoții.**

AVIZ!

Experiența de mai mulți ani in lucrări de conducte de apă și canalisări, mă pune in stare de a exe-
cuta On. proprietari de case, **instalații** nouă de **Closețe cu clătirea de apă** ieftin și practic,
și dau garanție deplină că nu **inghiață.**

Planuri și preliminar de spese liferez in scurt timp.

Firma de instalație **Alfred Widmann,**
Strada Castelului Nr. 51.

Telefon Nr. 326.

Adaus de Paști la „Gazeta Transilvaniei“.

Conștiința

de Gavrilă Dunca,
preot în Maramureș.

I.

Cu șase veacuri înainte de Hrietos a sunat de pe buzele Spartanului Clilo admoniarea: *cunoaște-te pe tine însuși*. A sunat însă în de-ert, căci atunci chiar ca acum mintea omenească era orbită de egoism și vanitate, îi mai plăcea a s ruta lucrurile cele mai ascunse trecând cu vederea pe cele ce o încunjurau.

Să ne cunoaștem pe noi înșine! În noi se află izvoarele nesecate ale fericirii adevărate, și tot în noi sunt sămânța germei nefericirii noastre. Și numai acest punct de vedere poate fi destul îndemn să ne nezuim a nu fi enigme neînțelese pentru noi înșine.

Cântând bucurie și fericire afară de sine oamenii au adoptat principiile cele mai greșite în lucrurile credinței și a moravurilor și de aici vin milioanele de abuzuri, ce le vedem. În pepturile noastre deschid câmpii aceia veseli ai Elsiului, a căror flori de primăvară nu le prind; nici arșta verii, nici bruma toamnei și iarăși — cine ar crede — în noi se află și chinurile Tartarului acoperite de întunecimea deasă a nopții nefârșite. Conștiința-i aceea care coboară în noi Raiul și tot ea aprinde în noi focul Iadului. Cum produce acelaș arbore fructe de viață și ucigașe, cum izvorește din una și aceeași fântână apă dulce și amară, sau — mai bine — cum te ferește și doboară la pământ aceeași putere: mă rog să mă ascultați!

În lăuntru fiecarei din noi să aude un grai, care fiind interpretele voinței dumnezeiești determină binele și răul. De am primit și urmat binele, ne premiază, dacă însă culoarea bunului fals ne a sedus și am ales răul, ne lovește cu pedeapsă. Tribunalul acesta-i sufletul, iar judecata dreaptă o aduce conștiința. Conștiința pășește în activitate deodată cu priceperea și cu aceasta încetează. Graiul acesta îl înțeleg toți fără deschilnire de timp, de loc, de rațiune ori de cultură, strigă și sub purpură și sub zdrențe. Amenințarea, ce vine dela un puternic, ne înfrică, așa și aici. Frica și spaima produce confuziune, pentru aceea buzele tremură, limba se împiedecă când în locul adevărului cunoscut pronunță minciuna, picioarele să clătină și se împiedecă când cu scop mășav se apropie de locul oprit, mâinile tremură când ascund bunul altuia; frica și ochii îi întunecă, de aici: *coccus timor*. În descrierile poezilor cetim, ba s'a și întâmplat, că la tunetul puternic al conștiinței, a căzut arma din mâna ucigașului până a nu se stropi cu sângele răsunării. Conștiința a fost acel „genius“ care, cum el însuși mărturisește l-a condus din copilărie pe Socrate, și la sfatul lui așa a trăit în patria sa povărnită spre nimicire, cât unii s'au încumătat a'î asămăna cu autorul divin al creștinătății.

Pe cât e de puternică admoniarea conștiinței pe atâta i de certă și dreaptă judecata ei, și judecata aceasta cu iuțimea fulgerului urmează faptei, ori ai ascultat de ea, ori ai nesocotit-o.

Astfel fungează tribunalul conștiinței. Câte și mai câte defecte are numai o singură sentință adusă de tribunalele noastre externe într'o

cauză publică? De câte ori s'a depărtat dinaintea jurilor nevinovăția plângând și cu mâinile ridicate spre cer implorând de acolo părtinire cauzei sale; și iarăși de câte ori păcatul distins cu cunună de triumf s'a reîntos acasă. Abia câte un secol a putut produce de aceea, sub cari dreptate a putut înflori, cu moartea lor însă și ea a trebuit să se astupe în marmănt. Înaintea tribunalului conștiinței nu stă lucrul așa. Pe judecătorul intern nu l poți mitui. Lui nu-i poți prezenta mărturu minciinoase, aici memoria ca martor fidel citează faptele. Premiul aici nimeni nu îl poate disputa nici lua, pedeapsa nici o întrevinere omenească nu o poate delătura.

Cât de dulce-i și fericitoare covingerea, știința, că ai făcut bine, cu gura nu putem spune, ci putem numai simți. Din aprobarea ac- ea și lauda, ce o capeți dela conștiință — nu dela oameni, căci aceasta de cele mai multe ori lipsește — primești nenumărate binecuvântări. De aici vine pacea aceea internă, carea nu ți-o poate da lumea, dar nici lua, carea cu aur ori cu argint nu o poți cumpăra, nenorocirea nu ți-o risipește nici forța nu o răpește. Pacea aceasta moderează pornirile noastre, ne umple cu bucurie curată, varsă în inimile noastre îndestulare și'n traiul nostru fericire.

Fericitul posesor al acestei păci cu fruntea ridicată și cu fața senină privește cum răsare și se îmbracă soarele în pompa sa și tot cu suflet liniștit îl petrece după dealurile dela apus. Paceă, plăcerile, ce le simte acesta în munca zilei și'n odihna nopții nu le-a primit dela ceice l' încunjură, nici nu le-a cerșit dela o putere omenească mai mare — grația mai marilor e mai trecătoare decât zăpada primăverii — deci sunt independente de toate acestea. Puterul puternic al schimbărilor toate le doboară ori le strămută, numai cu pacea aceasta nu să poate juca, ea are să stea neclătită, cum zice Horatiu: „*Hic murus acenus esto*“ (zid de aramă).

Faptele cele mari agonisesc mărire pe sama celor ce le săvârșesc, căci numele acestora posteritatea le păstrează cu scumpătate, virtutea încă-i avere statornică, dar care-i virtutea aceea, carea să poate lauda cu cununa aprobării? Inșiși bărbații cei mari eroici și virtuoși au fost siliți a enunția, că pisma așa i de nedespărțită de faptele mobile ca umbra de corp, și să primească drept răsplată pentru ostenelele desinteresate pedepse și calumnii. Impotriva lui Moise de câte ori s'au resculat Jidovii, măcar că bine știau, că el e anume chemat să scoată pe Izrail din sclăvia Egiptenilor, de câte ori l'au numit amăgitor, măcar că el cu înțelepciune de Dumnezeu însuflată conducea poporul ales în țara răgăduinței? Care stăpânitor a lucrat mai mult pentru fericirea vecinică și vrednicia poporului său, decât regele apostolic S. Ștefan? Pentru aceea câte pedeci i-au pus în cale și câte împotriri i au făcut inșiși maghiarii, cari mai gata au fost ași vărsa sângele, pe cât a părăsi idolii aduși din Asia?

Cumcă mărturia conștiinței e cauza eficientă și în cele mai multe cazuri singura răsplată a operelor mari, ne ofere dovadă eclatantă Columb și descoperirea-i epocală. Respins de patria sa Genua, de Por-

tugalia, Anglia și Franția, abia de regna Izabela sprijinit plecă pe căile încă necunoscute de om cu primejdia vieții, așa că ostrovul, care după o navigare de 10 săptămâni i-a mântuit viața și onoarea drept recunoștință a primit dela el numele de St. Salvator. Succesul său acesta fără păreche nu numai că nu i-a procurat mărirea ce i se cădea, ci pe pismuitorii săi i-a făcut să-l pună în lanțuri și așa să l aducă din lumea cea nouă în Europa, cari lanțuri însă lui i-au fost scumpe și dragi, cât și în coștiug a voit să fie lângă el.

Ce comoră-i pacea conștiinții și ce premiu mare: se vede mai bine din suferințe, în durere. Durerile trupului le micșorează medicina, sufletul însă numai conștiința cea bună îl poate vindeca. Pe cine au lovit mai multe dureri decât pe Job? Sufletul lui însă curat de păcate e vivificat cu noue speranțe. Cine a fost mai nevinovat decât Iosif? și pentru aceea, deși a fost aruncat în temnița din Egipt, conștiința lui cea curată a fost cu el și cu el Dumnezeu, Apărătorul atotputernic a celor drepti, care așa a tocmit lucrurile, că domnitorul l-a făcut părtaș puterii sale. — Dacă pe cineva au exilat pe nedreptul, atunci pe Aristides de bună samă, pe care chiar și dușmanii l-au numit „drept“. Liniștea, cu care primește și să supune judecării aduse, numai conștiința lui cea curată i-a putut o da. Despărțit de iubii săi: de mamă, soție, soră și princi de pe port a aruncat ochii încodată și mai pe urmă spre oraș și cu mâinile ridicate a rugat zeii zicând: „Apărați Athena, puteri cerești! ca cetățenii Atticeii să nu aibă prilej ași aduce aminte de mine“.

E puternică răsplata conștiinții, e dulce și țiuțoare; pedeapsa ei însă-i grozavă. Pe cât e de drept sufletul în primare, pe atâta i de neîmpăcat în pedepsire. Tribunalele noastre încă aduc judecări, dar numai după ce au ascultat și considerat predările iscusite ale advocaților; așa fac ele pentru că așa-i mai folositor societății. Conștiința însă la moment vestește celui de pe banca acuzaților sentința sa, chiar să întârzie, pedeapsa nu rămâne; măcar că să măgulește cu aceea, că timpul o să șteargă faptele cele rele din memorie, căci păcatul gustat odată, pe zi ce merge să sporește, cum să mărească literile tăiate în coaja unui lemn tânăr.

Și în ce stă pedeapsa aceasta inspăimântătoare și crudă? — În pierderea premiului merit pentru bine și în muștrările ce izvoresc de aici. Paceă e laurul, cu care încununează conștiința pe cei buni. Noi preoții știm ce greutate mare să pune în cărțile sfinte pe pacea aceasta. Horatiu păgân fiind a scris: *Districtus ensis cui super impia cervice pendet, non sicalae dapes dulcem elaborabunt saporem, non avium citharaeque cantus somnum reducent*. Carm: L. III ode. (Pe românește: Cui îi stă sabia soasă deasupra capului blăstămat, ospețele ucigașe (de suflet) nu-i aduc dulceață, nici îl poate adormi cântarea de pasări ori de citară). Într'adevăr ia-mi pacea și toate mi le ai luat cu ea. Țările, societățile, familiile numai sub scutul blând al păcii se pot susține, tot așa științele și măestrile numai sub pace promit înaintea și înflorire. Bine i-au zis Romanii, că i nutritoare: *alma pax*.

Dacă încetează pacea toate să încălcesc, toate merg pe dos, ca și când un fluviu ar vrea să se întoarcă la izvorul său. Păcătosul n'are pace. Muștrările conștiinței îl fac neliniștit și amărit. Imputările sunt pentru el tot atâtea ace veninoase, tot atâtea spini și săgeți, cari în continuu îl împung, îl rănesc și sfășie. Poate cineva fi neimptor la atâtea atacuri? Vai ție dacă totuși ești neimptor și nu te doare, rana care nu doare e mai periculoasă.

Pentru ce înroșește copilul când îl întrebi dacă a făcut ceva rău? Pentru că sufletul îi acasă și îi rușine ce a făcut. Și rușinea are și alte urmări mai mari după mărirea păcatului: vorba confusă, respirația întreruptă, inima bate neregulat și dacă la această rușine se mai adaugă și disprețul obștesc nefericitul nu se înfloară nici de sinucidere. — Așadar toți sunt vinovați câți înroșesc? Departe să fie! Nu numai păcatul, ci și nevinovăția înroșește. Nevinovății să tem că vor păcătui, iar cei vinovați, că au păcătuț. Acestora li irică, că toți cari îi privesc în față cetesc de pe ei păcatul comis în ascuns; și unul ca acesta n'are odihnă, n'are bucurie, ba nici un pas hotărît nu poate face. Lucrurile, cari celor drepti le causează bucurii pentru aceștia s'izvor de amărăciune, cum din aceeași floare albina suge miere, ear paingnenul venin.

Ne place societatea, ne simțim bine între aceia mai ales, cu cari ne potrivim la simțăminte și înclinațiuni. Cel ce tremură pentru păcat nici aici nu se poate însenina; nici societățile șgomotoase nu-i pot împărășia frica și gândurile cele negre, el și aici e moros și închis, căci e mai mare puterea sufletului, decât ca aceste leacuri externe să mulcomească și vindece cangrena internă. Rana de pe deget te doare și dacă i trage pe el inel de aur, durerea de cap nu încetează și dacă i pune pe el nu știu ce coroană scumpă, morbul nu ți-se vindecă și dacă te îmbraci în mătășă. E numai amăgire când pentru suflet căutăm balsam alinător în leacurile, în cari numai prin pisma închipuirii vedem putere vindecătoare.

Din țara cu veșnică iarnă...

Din țara cu veșnică iarnă, din noaptea cu neguri
[pornit-a
Un criveț sălbatec în lume... cu plesnet de-aripi
[el sfărâmă
Din calea lui codri de nouri, suflarea sa fulgere-ar
[stinge,
El toate le 'nghiață și zboară și geme cu glas de
[aramă...]

În Sud el ajunge și valuri de raze de soare-l alintă,
El lili de apă sărută, desmiardă o tristă palmieră
Și 'n susure molcome clatenă frunza bătrânilor
[sidri —
Ș'adoarme, adoarme târziu pe o floare de lotos
[stingeră.

Așa fel adese rebelul meu cuget din noapte pornește
Un criveț sălbatec în lume, — cu plesnet de-aripi
[vrând să darne,
Cu ură năprasnică: cruda Lumină, ce-arată Pustiu!
Zadarnic se zbuciumă: Fieea împotriva sa nu ne-a
[dat arme.

Trudit rătăcește și-ajunge la tine copilă iubită.
Privirea ta caldă mi-l mângăie, jalea prea mult
[de-l apasă.
Mi-l porți împăcat prin grădină, ce multe vă spu-
[neți acolo —
Zadarnic mi-l chiem eu d'aico — el nu mai sosește
[acasă.

Nicolae Brătianu.

